

Szerkesztői szállítás:

Belső-farkasutca 55. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak. Kéziratok nem adnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6 "
Negyedévre 3 "
Egy hónapra 1 "

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Négyzet hasábrított garmond sor ára 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Vollzeile 22 Haasensteint és Vogelmöl (Neuer Markt 11.)
Pesten: Lang Leopoldnál (Erszébet-t 9 szám emelet.)

„KELET”

előfizetési feltételei:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hónapra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

A „Kelet” kiadóhivatala.

A reform útja.

(ggg.) Nekem, szerkesztő ur, az a szerep jutott, hogy napirenden levő reformkérdéseink megoldása tárgyában oly nézetet kell védnem, mely körül önnek jeles publicistáival nem érthettem egyet.

A harc köztünk meglehetősen egyenlő, mert én — seul contre tous — ha valamelyik kitűnő hazai publicistánk tollát kérhetném is kölcsön (a minék ugyan nagy szükségét érzem, megvallo!) sokkal elfoglaltabb ember vagyok, hogysem a küzdelmet felállított nézetem védelmére kellő erélylyel folytathatnám csak a magam erejére támaszkodva.

De van nekem két hatalmas szövetségesem: az idő és az élet. Támogatnak ezek, ha nem támogat más, s bármily vontatva folytassam is a vitát, ezek nekem elégtételt fognak adni; sőt ennek órája már közelg, már itt is van!

Ugy-e bizony, én azt a vakmerőséget követtem el, hogy e lap hasábjain több cikkben*) azon nézetet állítottam fel, miszerint a megyei területek szabályozásának kérdése nem a jövő, hanem a mai napok legsürgősb kérdése, mely nem különíthető el a megyerendezés, bíróságok szervezése és bírói kerületek megállapításának kérdésétől! Állítottam, hogy e nélkül az egész szervezési munkát megnehezítve és csak provisoriumra vezető lesz, s különösen hangsúlyoztam, hogy midőn a törvényhatóságok véleménye a bírói kerületek tárgyában felkérte, s midőn az országgyűlési 25-ös bizottság ebbe a munkába így különlegesen belevágni hajlandó, akkor kormány, képviselők, törvényhatóságok oly munkába fogtak, melyet lehetetlen jól végezni. Állítottam, hogy ha a gyakorlati élet nehézségei által lépten-nyomon zavarba hozni nem akarjuk magunkat, hogy ha az új rendszer hatását biztosítani kívánjuk, haladéktalanul most el kell határoznunk magunkat a közigazgatási területek szabályozására. Mondtam, hogy mintsem felületes munkát végezzünk, inkább áldozunk egy kis időt és fáradságot e kapcsolatos kérdések combinatív megoldására most, midőn van még feláldozható időnk! stb.

Alig fejeztem be cikkeimet, s néhány nap múlva a bíróságok székhelyeinek megállapítása iránt Pesten a Deák-körben pártértekezlet tartatván, szomorúan constatatott, hogy egy neme a zürzavarnak az, melybe e fontos szervezési kérdést beletelnelni látjuk, s Deák Ferencz megnyugvást nem találva abban, a mi addig előkészítve találtatott, intőleg hangsúlyozá, hogy nem a lenne a hazára nézve veszélyes, ha a szervezés elhalasztatnék, hanem az, ha az rosszul hajtánék végre.

Ismét pár hét múlva, f. hó 19-én tartá a képviselőház 25-ös bizottsága azon zajos ülését, a melyben Csengery Antal kételyét fejezte ki az iránt: vajjon egyáltalában képes lesz-e e bizottság bármily végleges és üdvös javaslatot kidolgozni, miután az adatok egész halmaza áll rendelkezésre ez ügyben, de ezekből eligazodni nem lehet. Szerinte — ez okon túl — a mostani körülmények közt bármely felosztás már azért is csak provisorium lehetne, mivel még a hatáskör kérdésében is sok nevezetes pont (büntetőtörvény és eljárás szabályozása, béke-bíróságok és közjegyzőség, szóbeliség és nyilvánosság behozatala) elintézetlenül állanak. Minélfogva indítványozta is, hogy jelenleg csak annyi történjék,

a mennyi a jelenlegi állapot némi javítására s a leendő végleges rendezés előkészítésére mulhatlanul szükséges.

E nevezetes publicistánk és törvényhozónk ezen nyilatkozata által tehát meg van erősítve azon, hettekkel ezelőtt általam vitatott nézet, hogy ezen nagy fontosságú szervezési kérdésekben nincs előkészítve a tér a definitív értékű alkotásra, s hogy a bekívánt adatok nem fognak kisegíteni a bajból, a melybe a combinatív szervezési szempont mellőzése, névszerint a közigazgatási területek egyidejű szabályozásának mellőzése vezetett.

Az mit se változtat a tényálláson, hogy a 25-ös bizottság — legalább az erdélyi bírósági székhelyeket illetőleg — másnap keresztül tört a chaoson. Tény az, hogy a törvényhatóságoktól a bírói kerületekre nézve bekért tervek a helyzetten mit se enyhítenek; biztos, megnyugtató tájékoztatásul nem fogadtathattak, s magának Csengerynek kételeit és aggodalmait nem oszlathatták el. Én nagyra becsülöm a 25-ös bizottság elzántságát, de a gondos és előrelátó törvényhozót megillető koszoru — nézetem szerint — mégis Csengeryt illeti, ki a párt-szempont idegességétől menten kimondani merte azt, a mi igaz, a mi meghazudtolhatatlan tény.

Nem igényelek semmi kassandrai tehetséget, de meglátják önök, hogy az a szempont, melynélfogva a közigazgatási területek szabályozása — a megyerendezés és bíróságok szervezésének mielőbbi keresztülvitele kedvéért — elodáztatik, mind helytelennek fog bebizonyulni, s előbb-utóbb elismerni lesznek kénytelenek, hogy a megyei területek szabályozásával eo ipso megkönnyíthetetik vala a többi kérdések megoldása, de ez megfordítva nem áll.

Rendezhetjük a megyéket, szervezhetjük a bíróságokat, kerekíthetünk (kísérletileg) bírói kerületeket, a gyakorlati élet lépten-nyomon szemrehányólag juttatandja eszünkbe, hogy az első lépés helyett a másodikon kezdtek a dolgot, s megköszönhetjük, ha a rendszer hatását nem gyöngítik meg következményei azon bátortalanságnak, melylyel itt eljárunk; de az bizonyos, hogy a rendszer maga s a bírói kerületkikerekítési kísérletek megkönnyítini, kívánatosan előkészíteni nem fogják a közigazgatási területek szabályozását.

Ellenben kétségtelen az, hogy ha elhatározzuk vala magunkat arra, hogy a mostani kolbászmegyéi területeit a megváltozott viszonyok- és kormányzati igényeknek megfelelőleg most combinatív szabályozzuk, ha e kérdést egyidejűleg megoldjuk vala, ezzel eo ipso megoldatott volna a bírói kerületek kérdése is, s a 25-ös bizottság nem lett volna kénytelen — positiv tervszerű alkotás helyett — egy chaoson való keresztültöréssel menekülni nyomasztóvá vált feladatától.

No, de se baj, csak egy kis időt veszítünk, s mi magyarok még nem tartunk avval, hogy „az idő pénz”; csak egy új ideiglenességet elibe evezünk, s mi ahhoz már hozzászoktunk; a mi pedig Fadjew fenyegetőzéseit illeti, az egész ember egy simplex muszka scribler. Minek siessünk elvégezni azt ma, a mit holnap is elvégezhetünk! Majd elől kezdünk mindent egy-két év múlva, ha Isten is éltet, akkor tán eleget tehetünk azoknak is, a kiknek az a „rögeszmék”, hogy a mostani megyei területi viszonyoknak szabályozása abszolút szükségesség, s hogy ez nem a jövő, hanem a mai napok legsürgősb kérdése. No, Isten éltesen mindnyájunkat!

Nyáry Pál

megrendítő haláláról s életének főbb mozzanatairól mult számunk már hozott közleményt. Aszomoru esemény részleteit a pesti lapok a következőkben adják elő:

A szerencsétlen halott levertségét s komor hallgatóságát már régebb lehetett észrevenni rajta; az utóbbi napokban azonban derültebb volt s halála előtt kevéssel Somssich Pál egy lakomáján is részt vőn, hol poharat is köszöntött; az osztályok s különösen a 25-ös bizottság munkálataiban tevékeny részt vett sőt halála napján is jelen volt a bizottság ülésén; azután benézett Pest megye házához, saját lakására s onnan ment a dunaparti Steinházba, melyet már korábbi tudakozására, mint Pest legmaga-

sabb házat jelölte meg orvosa, kitől az utóbbi napokban hasztalan kért — álmatlanságát adva okul — opiumot. A Stein-házba érve a házmeesterrel megmutattatta magának a fölépést, fölsietett a 4-ik emelet folyosójára, hol néhány percig gondolkodott, föl és le tekintgetett, homlokát dörzsölgeté, míg végre a folyosó vas rácsán kilépve, alvételét magát s az udvar kövezetén — jobb felére esve — ösz-szevazta magát s azonnal szörnyet halt. Zsebében több aláíratlan levelet találtak, melyek egyike Beöthy Lajosnak szolt, s az öngyilkosság okául a vagyoni zavart adja. A levélben föl vannak sorolva passzívái (39,000 frt.) és activái (49,000 frt), de, mint mondja, hitelezői gyors kielégítését nem remélve s néhány barátjának is anyagi kárt okozva: nem kíván tovább élni.

A hullát a Rokus-kórházba szállíták, miközben Csiky S. képviselő, Gamperl alpolgármestertől halva, a rémhírt megvitte a képviselőházba. De senki sem tudott, senki sem akart hitelt adni szavainak, míg a háznagy kiküldetve, vissza nem tért a Rokusból s nem igazolta a szomorú valóságot. A képviselőház azonnal berekeszté az napi ülését.

A halott fölött Török Pál tartja a gyászbeszédet, Sziládi Aron pedig a könyörgést, Pest végén aztán Jókai Mór szónokol, honnan Nyíregyházára szállítják végnyugalomra a hullát, a képviselőház küldöttségileg vevén részt a gyászszertartásban.

Ime a „vas ember” életének vége, hol mint Jókai mondja „minden lélektani tudomány cserben hagyja az embert.” S valóban is, oly fényes és köztisztelőben megfutott pályán az ész nem tud megelégedni az elköltözött által adott magyarázattal, mert a pillanatnyi anyagi zavar vajmi könnyen lesz vala megoldható. A megboldogult mondása volt az is, hogy „mindenki addig él, míg szüksége van rá a sorsnak.” S ily férfiúra mint Nyári Pál, ne lenne már szüksége a sorsnak? Kérde Jókai... De mi hiában keressük ama végzetes, mélyebben fekvő okot — s megdöbbenéssel adunk igazat Jean Paul szavának, mely szerint: a természet könyvében legnagyobb kérdőjel az ember!

Az előttünk álló pálya fényét a végpont elborult sété sem homályosíthatja el!

A kiengesztelődés emléke lengjen az önkereste sir fölött!!!

Országgyűlési tudósítás.

Pest, ápril 21. 1871.

Előnk Somssich Pál, jegyzők: Széll, Ivacsokics, Jámhor.

Klemen'tis Gábor Pestváros számos polgárának kérényét jelenti be, melyben a dunai alsóhid sürgős kiépítését kérelmezik, — azonkívül Zeyk K. és Ányos J. nyujtanak be kérényeket.

Sztratiimirovics Gy. interpellálja a honvédelmi ministert: van-e tudomása, hogy Fiumeváros ujonczkálitási mentessége folytán a megye is remonstrált az ujonczkálás ellen, s van-e szándoka a remonstratio okát megszüntetni?

Hörváth Boldizsár igazságügyminister beuyítja a kir. itelő tábla biráinak szaporításáról szóló királyi szentesítéssel ellátott törvényjavaslatot, mely felolvasás által kihirdettetik.

Huszár Imre mint előadó a központi bizottság részéről tesz jelentést a Spanyolországgal, a Guatemala köz-társasággal stb. kötendő kereskedelmi s hajózási szerződés beczikelyezését tárgyzó törvényjavaslatok tárgyában.

Tárgyalás alá kerül az irtványokról szóló törvényjavaslat.

Szögyény László előadó a központi bizottság szövegezésé szerint elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot.

A javaslatnak a részletes tárgyalás alapjául lett elfogadása után a ház a 9-ik §-ig tárgyalta le a törvényjavaslatot s csekélyebb módosításokon kívül csak a 4. §-nál vett fel Tisza Kálmán indítványa folytán egy jelentékenyebb módosítást a szövegbe.

A 9. §. tárgyalásakor általános nyugtalanság terjedt el a házban, a mutatkozott zaj okát azon szomorú hír képezte, miszerint Nyáry Pál képviselő a Steinház 4-ik emeletéről leugorván, agyonvazta magát.

E hír hallatára az elnök felfüggeszté az ülést.

Mintegy félórai feszült várakozás után a hír hivatalosan constatatván, elnök a következő szavakkal nyitá meg újból az ülést:

Bocsánatot kérek a t. háztól, hogy az imént felfüggesztettem az ülést, és hogy most kénytelen vagyok a tanácskozást egy szerencsétlen eset folytán, melynek áldozata t. képviselőtársunk Nyáry Pál, elhalasztani. Részletesebb tudomásom az esetről e percben még nincs, képviselőtársunk halálát mély fájdalommal jelentem be a háznak.

Justh József: Hiszem, hogy a tisztelt ház minden egyes tagjának kebelét e szörnyű esemény ép annyira rázkódtatta meg, mint az enyémet. Ily kedélyállapotban ma nem folytathatjuk a tanácskozást, fölkérem tehát az elnök urat, méltóztassék a tárgyalás folytatását holnapra halasztani. (Általános helyeslés.)

Mire a képviselők meghatva szétoszlóván, az ülés 12 órakor véget ért.

*) Lásd a „Kelet” 55. 56. 63. 64. 65. számait.

Pest, ápril 22.

Elnök Somssich Pál; jegyzők: Jámor, Széll.

A múlt ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesítetve, elnök székéről felállva, meghatottan emlékszik meg Nyáry Pál néhai orsz. képviselő hazafiúi és politikai érdemeiről, felhiva a tagokat, hogy a gyászszertartáson apr. 23. d. u. 4 órakor minél számosabban megjelenni szíveskedjenek, jegyzőkönyvileg örökítvén meg a ház részvétnyilatkozatát s bizottságot nevezvén ki, mely a házat a temetésen képviselje. (Általános helyeslés.)

Elnök jelenti Berzenczey László képviselőnek lemondását.

Táncsics Mihály az összes kormányhoz intéz interpellációt, kérdvén, igaz-e, hogy a hírlapírókat a közmunkatársak nem értesíti működéséről, s ha igen, mire való e titkolódzás, s mi célszerű intézkedést kíván a kormány ez irányban tenni? stb.

Elnök az igazoló bizottság kiegészítése céljából jövő keddre rendeli el a szavazatok beszedését.

Horváth Boldizsár igazságügyminiszter kihirdetés végett benyújtja az ő felsége szentesítésével ellátott törvényt, a fumei provisorium pótköltségeiről.

Horváth Boldizsár igazságügyminiszter benyújtja az egyesült államokkal kötött consulsági egyezmény iránti törvényjavaslatot.

Szlávy miniszter kéri a mielőbbi tárgyalást, mert a ratificatio ideje közel van. Elnök lehető gyors eljárást ígér. (Vége következik.)

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, április 23.

(s.) A Franciaországban érkezett újabb hírek azt tanúsítják, hogy a versaillesi kormány mind több-győzelmet arat a rend és szabadság-ellenestulzók ellen. Mindazáltal Mac-Mahon még nem rendelkezik akkorra érővel, hogy a lázadókra halálos csapást mérhessen.

Mint már táviratilag is jelentve volt, f. hó 10-én két hatalmas posztóit vesztek el a felkelők Neuilly és Asnièresben.

E két határozott vereségen kívül az nap este Levallois körül is heves csata folyt, melyben szintén a felkelők huzták a rővidebbet úgy, hogy a visszavonulás általánossá lett mindenfelé.

Párisban erre leirhatlan zavar támadt; általános rohamat várt mindenki s a commune Páris egész déli oldalán, minden utca végén, torlaszokat és sáncokat készített, hogy ezek mögül folytassa a kétségbeesett küzdelmet, sőt hallomás szerint a concorde téren s a tuileriák kertjének bejáratánál pokolgépeket is helyzetetett el.

A támadás azonban elmaradt, noha az ágyúzás a rákövetkező éjjel annál hevesebb lett. Courbevoieből a versaillesiak a Maillot kaput ismét összerombolták, s az utcákra hullott bombáik mintegy 40 polgári egyént ejtettek áldozatul. Mont-Valérienből pedig, angol tudósítás szerint, a 7 millió frankba került „Arc de l'Étoile” pompás diadalívet halomra lőtték.

A nemzetgyűlésnek alkotmányozó gyűléssé leendő átváltoztatás eszméje napról napra számosabb pártolókra talál. Sőt azon javaslattal is fel akarnak lépni a kamarában, hogy az 1848. nov. 4-ki alkotmány f. évi június 1-jével ismét életbe lépjen s erre vonatkozólag egy 30 tagu bizottság már május 1-jére megállapítaná a szükséges módosításokat, melyek körülbelül ezek lennének: a köztársaság el-

nökét a nemzetgyűlés választja (s nem az egész ország általános szavazata); a képviselők mandátuma öt évre szól; végül a szavazás minden községben és nempusztán a cantonok székhelyén történhet.

A nemzetgyűlés működésével a versaillesi lapok egy része legkevésbé sincsen megelégedve. Így a Siécle a közelebb megszavazott municipális törvény által Páris községi szabadságát csaknem megsemmisítve érzi; az Avenir-National pedig egyenesen oda nyilatkozik, hogy a nemzetgyűlés magatartása a kibékülést a communeval lehetetlenné teszi.

A németbirodalmi gyűlésen Bismarck vereséget szenved, mert Schulze Delitz indítványa, hogy a követek díjat huzzanak, második felolvasáson is elfogadtatott, dacára erőlyes ellenzésének. Bismarck azzal indokolta az eddigi díjtalan követtség helyességét, hogy az ily parlamentek rövidiek. Ő olyan követeket kíván, kik mandátumokat tisztán, ügybuzgalomból viselik. Nevezetes, hogy a vitában egy clericalis követ, Windthorst azon nézetét, hogy a követi díj azért volna kívánatos, miszerint ez a kormányt egy felsőház, vagy államtanács felállítására kényszerítene, visszautasítja és a szövetségtanácsot eddigi alakjában véli fentartandónak, mert az a Németország jövőjének palladiuma.

Döllinger a 17-én kimondott ítélet szerint csakugyan a nagyobb kiközösítés és azzaljáró összes kanoni következmények alá esett. Az erre vonatkozó anathema e szavakkal záródik: „Mintán főtisztelendőséged a kath. egyház világos, biztos hitzabályait köztudomásulag konokul tagadásba teszi; mintán ön továbbá főpásztorának több ízben ismételt atyai intésére és figyelmeztetéseire nem hallgatott, sőt inkább nyilván kikel az egyház ellen s pártfeleket toborz; mintán végre a hívőkre nézve ez által támadt nagy veszély a hosszabb idő óta szem előtt tartott figyelmet az ön magas egyh. világi állása, az ön kétségbevonhatlan érdemei iránt sokkal fölülmulta: az ön lelkének megmentésére s mások intéséül külön ítélet általki kellett önre mondanunka nagyobb egyházi átkot, gondoskodván egyszersmind e lépésünk megfelelő nyilvánosságra hozataláról.

A KELET magán-távirata.

Feladott Posten, április 24. 10 ó. 20 p. d. e.

Érkezett: április 24. 10 ó. 50 p. d. e.

E hó 22-dikén fizette le a versaillesi francia kormány az első hadisarczrészetet, 500 milliót; a porosz katonák ennél fogva kivonultak Páris északi és keleti erődeiből, melyekbe a versaillesiak tegnap és ma vonultak be.

Párisban borzasztó állapot uralg; a nemzetőrök 60 százaléka elbujt, elszőkött. A commune a Louvres képtárt elárverezte. A gáztársulattól két milliót zsaroltak a lázadók, Picard házat és a hadügyministeriumot kirabolták.

Mac Mahon megkezdte a döntő csatát. A hadi foglyokat tömegesen szállítják haza a németek.

Feladott Brassóban, ápril 23-án d. e. 11 órakor.

Érkezett Kolozsvárra ápril 23-án d. e. 11 ó. 50 p.

A magyar-román-szász testvériségi ünnepély tegnap a legfényesebben és nagy lelkesedés közt folyt le. A notabilitások, a rendes katonasági és honvéd tisztikar, háromszéki és felső-fehérmegyei küldöttségek a legnagyobb egyetér-

lédjába, s még politikáját sem nyilatkoztatta ki, s így Miklós császár, mint az európai uralkodó családja legidősebb és leghatalmasabb ága, a császárt egy időre még csak „mon cher ami” czimmel fogja illetni.

Napoleonnal történt beszélgetésem után nem hajtattam végre a megbízást.

Egész éjjel irtam, s Balabinet Pétervárra küldtem vissza, hogy személyesen beszéljen a fontos ügyben Nesselrode gróffal.

Lázás türelmetlenséggel vártam a választ. Ez végre megérkezik, s következőleg volt fogalmazva: „A császár igen elégedetlen önnel; ő parancsolja önnek, hogy azonnal Drouyn de Lhuys úrhoz menjen, s az előbbeni sürgőnyt közölje vele.

Ezen megbízást este kaptam, s még ugyanazon este a külügyministeriumba mentem. Arczom, úgy látszik, elárulta a rám tett benyomásokat, mert Drouyn úr így kiáltott: „Tehát rossz hírek, Kisseleff úr?” közöltem vele első megbízásomat.

— Ez igen szomorú, — mond Drouyn — de önre nem neheztelhetünk e miatt; hanem az ön kormányának makacssága annál szomorítóbb; mert végzetes lehet rá nézve. Most egyenszen a császárhoz megyek.

„A későbbi események — végzi Davydoff elbeszélését — kinyitották szemünket; de ekkor már nem lehetett mit sem tenni. A szövetség, a mi kárunkra, megkötöttet Angliában.

BIRÓ MÁRTON.

— Elbeszélés. —

Irta Beóthi Zsolt.

(25-ik Folytatás.)

Ez a Hanka, egy kis, piszkos tót leány volt. Szülei, a vén tót feleségestől (mint István gazda szokott megemlékezni rólok) akkor egy éve, egy zimankós téli napon alamizsnáért kopogattak a kastély kapuján. A nagyszámú kíséretben, mely követte őket, nagyon megtetszett Rózának

tésben ülték meg a szép ünnepélyt. Eljen a testvériség!

NAPI HIREK.

— Zrinyi és Frangepán kivégzésének kétszázas fordulóját az idén üli meg a nemzet. Nem tudjuk ezuttal alkalmoszerütlennék feleleveníteni Dr. Miksa Györgynek, a magyar történelmi társulat kolozsvári nagygyűlését harmadfélév előtt tett amaz indítványát, hogy a nemzet e nagy mátyrjainak hamvai országos költségen Bécsújhelelyből honi földre szállíttassanak. Múltóbb gyászünnepelelyt nem rendezhetünk a hazáért elvérzeteknek, mintha porhüvelyüket két száz év után visszaadjuk a honi földnek.

— Annyi követválasztást aligha ért újabb időben város mint Maros-Vásárhely. Az erdélyi országgyűlésre 1865-ben és a pestire 1866-ban Dózsa Elek és Dánielt választák meg. Dózsa Elek 1867 novemberben meghal, helyébe 1868 januárban megválaszták Berzenczeyt. 1868 júliusban Dózsa Dánielt bírónak nevezik ki a marosvásárhelyi kir. táblához, megválaszták helyébe Dobolyi Sándort. 1869 mártiusban követé lesz Fekete József és Petri Ádám. Petrit fél év múlva kinevezik kir. táblai bírónak, helyére követ lesz Berzenczey. 1870 nyarán meghal Fekete József, helyére megválasztják Lázár Ádámot. Hogy e lista még hosszabb legyen 1871, ápril 22-kén leköszön Berzenczey. Vajjon kilép a jeles interpelláló nyomába?

— A magyar keleti vasutak a Warring testvérek czég okozta zavarok után megszünt munkálatai Nagy Selyknél, Mikeszánál és Erzsébetvárosnál újabb megkezdődtek. A munkálatok központi irodája Medgyesen, Seligman Frigyes m. k. építészeti mérnök vezetése mellett szervezkedett.

— Angolosan. Ad vocem Warring, Brothers comp. Eckersley. Közelebből, a vasuti vállalkozó angolok okozta zavarok idején ép e tárgy forgott egyik társaságunk discursusának szőnyegén. „Hát a kormány mért nem veszi meg az okozott kárt Eckersley, ha Warringék megbuktak?” — kérdi X. „Hisz Eckersley rég kilépett a consortumból.” feleli Y. Hát Brothersuron, venné meg ennek neve most is ott figurál a czégen szóla X, ki ezzel fényes tanujelét adta angol nyelvismeretének.

— Felekyné M. F. asszony betegsége miatt ezuttal nem fog többé fellépni, hanem mihelyt jobban lesz, hazamegy és csak júniusban fog visszatérni körünkbe, hogy a szerződésileg ígért műélvben még néhányszor részesítsen bennünket.

A helybeli tisztikar szombat esti concert soirée-ja ép oly kedélyesen, élénken folyt le, mint a többiek, természetesen az elmaradhatlan tánc kíséretében, mely még éjjel utáni 2 órakor sem akart szünni. Mint halljuk, még rendez a tisztikar ilyes mulatságokat, sőt még tán majálist is, mit csak elismeréssel fogadhatnak a tánczolni s mulatni akarók.

— Marczell G. rendezői jutalom-játéka „A plebános szakácsnéja” meglehetősen telt ház előtt folyt le. Egyszersmind, miként a szinlap jelenté, Lukinics O. k. a. szíveségből szintén játszott. Nem tudjuk, hogy van-e valami célja a felléptetésnek; de arról biztosíthatjuk Fehérvári urat, hogy nem ohajtanók s velünk a közönség sem igen örvendene az új acquisitionnak. Szentgyörgyiné hasonlíthatatlanul gyengébb Gusztika volt, mint Medgyasszai s általában az egész előadás, egyike volt az idény leggyengébbjeinek, úgy, hogy a közönség igen tetemes része már a 2-ik felvonás végével megugrott.

— Balázs Antal, mint a június elsején feltámasztandó „Erdély” szerkesztője a jövő hó elsején kiadja program-

egy bábészködő, kis leánya ki az anyja szoknyája mellől vetett rá csengő tekinteteket. Megkérdezte: nem lenne-e kedve itt maradni? A kis leány bábult. Azután nénejtől kérdezte meg, hogy nem tartanak-e itt az ő kedvéért ezt a nyomorult, kis férget? Eulália keresztény erényekben bővölködő lelkének tetszett a dolog és kivitte testvérénél, hogy a kis lány ott maradhatott. A vén tót és felesége áldások közt búcsuzott el és a mikor betették maguk után a kaput, a kis Hanka még mindegyre bábult. Tisztességes ruhát adtak rá és kimosdatták. Mindegyiknek a nyoma igen gyorsan eltűnt. Külömben igen hűségesen megtett mindent, a mit rábíztak, megevett mindent, a mit eléje adtak és elhitt mindent, a mit mondtak neki. Ezenfelül folytonosan bábészködött és a hányszor csak tehetett, elkapta Róza kezét, hogy megcsókolja. Ez a kis Hanka forgott veszedelemben. Őt akarta Eulália keresztényi lelke visszaszolgáltatni természetes családjának, mely — mint Jakab jelenté — éppen alkalmas időben érkezett meg, hogy a néni céljaira fölhasználhassék.

Az atyafiság csakugyan az udvaron volt. Körülfogták Hankát, nagy szerencsére akadt gyermeküket és megbámolták előlről, hátulról. A didergő, vén tót egyre azt mondogatta neki:

— Valóságos kisasszony lettél, Hanka.

Azután tovább nézte. Az asszonyszapora áldást hullatott a háznak nemcsak minden lakójára, hanem minden kövére is. A gyerekek (ki tudná hány? egész tábor!) egymásután tettek uj meg uj kísérletet, hogy Hankának kezét csókoljanak. Még a legkisebb is nyújtogatta kifelé a kezét az anyja batyujából. Az ünnepelt Hanka azonban egyszerre kiszakította magát rég nélkülözött családi köréből, elfeledte az öröm, tisztelet és hódolat minden, imént élvezett nyilatkozványát és futott, futott, a hogy birt a csöndesen, égő arczaal közeledő Róza felé. Csókolta a kezét egyremásra és kérdezgette, hogy mi baja a kisasszonynak. Róza megsimogatta a kis leánynak nagy ölekezések közt kibomlott haját és visszaküldte az övéhez. De Hanka lelkének csak könnyebb volt, ha elkísérhette Rózát a tornác

A 'KELET' TÁRCZÁJA.

Miklós csár és III. Napoleon.

(Vége.)

Anglia szövetségi ajánlatokkal üldöz; ha azonban ezt elfogadnám, azt hinném mindig, hogy nagybátyám haragvó árnya van előttem. Senki sem kényszeríthet eme szövetség megkötésére, egyedül csak az ön császára.

Szíves, őszinte politikai szövetségemet ajánlom föl neki becsületesen és őszintén; ekkor mieánk a világ, s Anglia nem létezik többé.

De ezen élet-halálra kötött szövetségre van szükségem. Ohajtom, hogy testvériesen nyujtsa nekem kezét, s a világ sorsa meg fog változni. Ha azonban Oroszországgal nem köthetek szövetséget, kénytelen leszek Anglia karjaiba vetni magamat; mert szövetségre szükségem van.

Kérem önt, Kisseleff ur, közölje ön a mondottakat szősz szerint császárával; fontolják meg komolyan a mondottak horderejét, s ha kedvező választ nyer, jöjön hozzám, akár éjnek idején is, mindig szívesen fogadom önt.

Most váljunk el, mert már is magunkra vonjuk a közfigyelmet.

Az angol követ, ki beszédünket szeretné megtudni, már is elnyel bennünket tekintetével. Isten önnel, vagy helyesebben, a viszontlátásig, mint remélem.

Ezen figyelemre méltó, s e pillanatban talán őszinte szavak által elkábitva haza mentem, hogy hivemmel azonnal egy sürgőnyt indítsak útnak. Otthonn Balabinet találom, ki szintén sürgönyökkel érkezett meg. Élénk izgatottság közt nyitottam föl a sürgönyöket; ezek azt tartalmazták, hogy azonnal Drouyn de Lhuys úrhoz menjek s neki kinyilatkoztassam, hogy Miklós császár Lajos Napoleon herceget, mint II-dikat és nem mint III-dikat ismeri el, s még nem hajlandó őt „testvér” néven szólítani, mivel Napoleon még aligha lépett be az uralkodók csa-

ját, s addig felkéri mindazokat, kik lapját dolgozataikkal gyarapítani szándékoznak, műveiknek mennélőbbi beküldésére.

Szabó A. igazgatása mellett f. hó 27-én szini előadások kezdődnek Marosvásárhelyt; jövedelmök felerészét a marosvásárhelyi jótékony egyletek céljaira van szánva.

— A kolozsvári conservatorium igazgató választmánya f. hó 23-án tartott ülésben Pichler Bódog igazgató leköszönését tudásul vevén, a végleges szervezkedés Jakobyt, színházunk derék karnagyát választotta meg helyére.

— A kolozsvári munkások egyletének ideiglenes bizottsága f. hó 23-án (vasárnap), délután 4-kor ülésezett Mátrai Ernő lakásán s elnöke alatt. A gyűlés tárgyait a kormányhoz megerősítés végett felterjesztett némi módosítások kívánása mellett a belügyminisztériumtól leérkezett alapszabályok ügye köpezte. Elnöklő kiemelte, hogy bár a kormány által kívánt módosítások némelyikét nem tartja czélszerűnek, sőt egy némely, pusztán üres szövegesből álló egyenesen nevelésnek talál, az egylet létjeltének sürgős volta s másrészt a kormány eljárásának lassúságával szemben, a belügyminisztérium kívánta változtatásokat elfogadásra ajánlja. A bizottság egyhangúlag e vélemény mellé sorakozván, a kormánykövetelte változtatásokat pontonként beleegyezett s a módosított alapszabályok szerkesztésével Mátrai Ernőt bízta meg, ki azokat az egylet megalakulásának sürgős volta miatt sajátkezűleg nyújtandja be a belügyiségnél. (Beküldetett.)

— A hazai tintagyártást nagy veszedelem fenyegeti, Uj-Granadában egy növény terem, *Corarie thymifolia*; ennek nedve minden különös készítés nélkül egyszerűen írásra alkalmas; eleintén vörhenyes, de néhány óra múlva tökéletesen megfeketül, a réztollakat pedig nem támadja meg annyira, mint a többi tinták. Ezen nedvvel írott levelek a tenger vize által megtámadtattak, de az írás épen maradt, míg a többi közönséges tintával írott irományok majdnem olvashatatlank. Ha nem sikerül e növényt Európában meghonosítani, az ipar veszélyeztetve lesz.

— Andrassy erdélyi birtokai és románsága. A „Gura Satului” című román bolond lap bolondozásának megfelelően következőleg genealogiás Andrassy gróf származásáról: 1. Andrassy gróf Erdélyből származik, s ma is van neki ott a Maros mellett szép birtoka, hol csaknem mind románok laknak. (Csakhogy e birtokot neje után kapta. És pedig Maros-Ludason, a hol a Gura Satului engedelme nélkül is bátorokodik pár magyar lakozni.) De azt mondják, hogy Tuhutum az esküllői szövetség alkalmával — Gelu elesett román fejedelem „Andrein” nevű kiskoru fiát magához vette, s később annak nevét „Andrassy”-ra magyarosítván, nagy birtokkal ajándékozta meg, s ez az eredete az Andrassy családnak. (Erről a a meséről tán Szabó Károlynak is kellene tudni a „Vezérek korában” valamit.) 2. Tény az, hogy Erdélyben ma is létez egy Andrásfalva nevű község, melyben csak románok laknak. (Vagy is, hogy a neve ugyan Oláh-Andrásfalva, de biz azt becsületes udvarhelyszéki székelyek lakják) 3. Ki még most sem hiszi, azt utasítom: olvassa el a Béla király „Névtelen jegyzőjét.” (Ugyan hányadik pagináját érti?) 4. Végre minden kétség eloszlatása tekintetéből fölhozzok egy elvitázhatatlan körülményt, t. i. tény az, hogy az erdélyi gróf Kendeffy család román eredetű. (Erről meg Kőváry László munkatársunknak esetleg más tudomása van az „Erdélyi Családokban”) egész biztonsággal föl lehet tenni, hogy gróf Andrassy csak azért vette nőül e grófi család utolsó virágát, mert, mint román,

ajtajáig és megcsókolhatta a kezét még legalább egy párszor.

A tótok, a mint meglátták Rózát, feléje fordultak és mind bámultak. Csak az öreg szólt egyszer hátra a feleségének:

— Valóságos két kisasszony.

A folyosón sétált a madame. Kezeit tördelte és sohajtozott, mintha valami szörnyű csapás érte volna. A mint engem meglátott, hirtelen megszólított, hogy siessek be, kéretnek a kiasszonyok. Rózának pedig, ki egy faszékra ült le, elkezdte az arcát simogatni, de ő egyszerre beborította egész fejét a nagykendőjével. A madame megnyugodva hagyta ott, mert azt hitte, hogy sir.

Én benyitottam Eulália kisasszony szobájába. Még együtt ült a törvényszék, gyertyák is égtek az asztalon, csak éppen feszület hiányzott. A reformatorok komoran tekintettek alá és mindent elkövettek, a mit mozdulhatatlanságukban elkövethettek, hogy bánatos, vagy legalább komoly tekintet kölcsönözzenek a jelenetnek. Eufrozina kisasszony földult arczczal nyugodott egy nagy fakarszékben, melyen bizonyára sohasem nyugodott mélyebb bánat, mint az övé. Vonásait nem vala képes rendbeszedni és sovány kezeiben egy illatos zsebkendőt szorongatott, melyből e kinos délutánon annyi illatot szorított ki ujjainak görccsös vonaglás, hogy alig lehetett Eulália kisasszony puritán egyszerűségű szobájában megmaradni. A szoba ajtós urnője egy ablakmélyedésbe vonult bánatával és lilaszínű fejkötőjével. A mint beléptem, Eufrozina kisasszony behunyt szemekkel dült hátra székeben, Eulália pedig érzékeny hangon szólított meg:

— Ugy-e nem tudta engedékenységre birni Rózát?

— A kisasszony nagyon fel volt izgatva, — mondtam, de már feljött és úgy hiszem, azonnal itt lesz.

— Hála az égnek! — sohajtott felnyitva szemeit Eufrozina. Én már azt hittem, hogy a végletekig fog dacolni. Képzelteti, mennyi keserű órák okoz nekünk e gyermek megatalkodottsága.

(Folyt. köv.)

vonalmat érzett iránta. (A „Gura Satului” érvei közül ez utolsót tartjuk a legnyomósabbnak.)

— A marosvásárhelyi 27 dik honvédszázalój lobo-gójának máj. 7-ki felszentelése alkalmából a zászlóalj parancsnoksága a következő tartalmu meghívókat küldte szét: „Harcias dicsőség, fellángoló szabadság-vágy lelkesítő örökké a székely nemzetet, melyhez tartozni legnagyobb dicsőségünknek ismerjük; koronás királyát egyaránt hűséggel szeretők, s érettek veszély idején életünket, vagyunkunk feláldozó nép vagyunk mi. Ezen érzelmek zálogát akarjuk a világ előtt bemutatni, midőn folyó évi május hó 7 zászlónkat fölszenteljük, s igéretet és fogadalmat teszünk, hogy azt jó és balsorsban utolsó leheletünkig védeni és oltalmazni fogjuk. Ezen, a katonára nézve legfontosabb lélekemelő ünnepélyre van szerencsém N. N. urat meghívni Maros-Vásárhelyt, 1871 april hó 18-án, Szabó János, őrnagy.

— Sokszorosan eloglalt szerkesztő. Palo Altóban, Jowa államban (Észak-Amerikában) megjelen egy lap, „Demokrat”; utóbbi időben azonban e lap felette gyenge tartalommal lépett a közönség elé. Most a szerkesztő így menti magát: „Hivatali helyünkől 6 mértföldnyire lakunk és jó és rossz időben oda s vissza gyalog kell mennünk. Otthon feleségünk van s négy babynk, valamint különféle szarvasmarha, ló, csikó, disznó, kutya, s macska, és mindezen teremtményekről kellően kell gondoskodnunk. Azonfelül vagyunk county-kincstárnok, deputy registrar, a Mc G & Mt. vasút ügynöke és W. H. Shea ügyvédi irodájának társa, az iskolaszék elnöke, town trustee, egy biztosító-bank igazgatója. De az utóbbi időben kedves nejük a kis babyt elválasztotta, mi által éji nyugalmunk megzavartatott. Egyszer a templomban voltunk, mi által munkánk aznap megzavartatott. Azután adófizetők által meglepettünk, náthánk volt. És hogy mindenre a korona tétessék, irodánk körül sok csavargó lézeng, hogy a munkáról szó sem lehet. Ha tehát egy iparkodó fiatal ember, vagy fiatal hölgy — a nem jó tekintetbe — azt hinné, hogy képes volna ily körülmények közt jó lapot létre hozni, csak azt mondjuk, hogy lapunknál azonnal alkalmazást kap.

— Katonai stílus. Az augsburgi újságban olvassuk, hogy ott egy főhadnagy a tartalék tisztet (ügyvédek, hivatalnokok, kereskedők stb.) a következő szavakkal bocsájtotta el: „Uraim! Királyi hadügyministeri rendelet folytán önök elbocsájtának és magánéletikbe viszszatérnek. Viseljék magukat tisztességesen és ne gyalázzák meg magánéletikben a tisztikart (!). Ha ismét a zászlóhoz hivatnak, jöjjenek örömmel. Van szerencsém önöket elbocsátani.”

Magyar színészet.

(S. A.) April 22-én: „A nők az alkotmányban.” Eredeti vígjáték három felvonásban, írta Tóth Kálmán.

Nagy érdekltséggel néztünk Tóth Kálmán ez új darabjának előadása elé: azon siker után, melyet a pesti nemzeti színházban aratott szerző, nem ugyan annyira a kerítika, mint a közönség részéről feszült várakozásunk legálább is igazolt volt. De — meg kell vallanunk — az újdonság nem felett meg egészen, legalább nem azon mérvben várakozásunknak, s úgy hisszük, közönségünkének sem, mint amennyire arra szerző eddigi szini termékei feljogosítottak.

„A nők az alkotmányban” nem jelez haladást szerző korábbi műveivel, sőt a „Király házassodik”-kal szemben a hanyatlás előjelének mondható.

Leszámitva egyetlen egy sikerült komikai alakot s pár szinpadilag hatásos jelenetet, az egész inkább nevezhető egy mozaikszerű életképnek, mint vígjátéknak.

De lássuk röviden a mesét

Bánfalvi Boldizsárnak (Szentgyörgyi), egy becsületes, egyszerű és igénytelen földbirtokosnak a neveltség nagyragvó neje, Krisztina (Fehérváriné), ráveszi férjét, hogy most az alkotmányos korszak megnyitásával, Pestre menjenek, a hol egyetlen leányának, Ilkának fényes parthit remél szerezn. Ez pedig ugyi történik, hogy férjét megválasztja képviselőnek. Az öreg ur nem érez magában sem hivatást, sem kedvet a képviselőségre, s a legkevésbé sem bir oratori tehetséggel, de neje ájjulásának nem tud ellenállani s gyenge vonakodás után beleegyezik a candidatióba. A megválasztást aztán Bánfalviné viszi keresztül úgy, hogy megnyeri bizettségével és ígéretekkal az ügynek két barátnőjét Cseleinet (Kassainé) és Pitvarosinét (Kovácsics E.), kiknek férjei a kerületben nagybefolyású kortesek, továbbá drága pénzen megvásárolja az ex professo kortest, Borbács korcsmárost, ki ugyan az ellenjelöltet pártolja addig, de a szép szó és még szebb pénz őt is Bánfalvi részére téríti. Ez a Borbács aztán, ki a legsikerültebb és eredetibb komikai alak, rögtön fáklyászenét is rendez az új képviselő-jelöltnek, ki annyira simplex ember, hogy még a tisztelő választóknak is csak neje sugása után tud egy kis rövid köszönő beszédet mondani.

Felérkezve Pestre családjával együtt az újdonsült képviselő, egy iparlovag, Szelei által csakhamar egy ujonkeletkező szédelgő vállalatba, az „első magyar patkó-társulat” alapításába készül ereszkedni, míg neje élvezi a nagyvárosi életet s bizonyos br. Szlankaményit (Erdélyi) igyekszik leánya számára férjül megszerezni.

Bánfalvi épen alá akarja irni a 20,000 frtos társasági kötvényt; mely 20,000 frtra Szeleinek még az nap elkerülhetlen szüksége van, hogy egy más társulat pénztárából elsikkasztott pénzt visszafizethesse, mert ha ezt nem teszi, elvesztett és szőkie kell, — midőn megérkezik Bánfalváról Bercei (Prielle), a józan, törekvő fiatal ember, volt 48-i honvéd, ki már otthonról szereti B. Ilkát s most azért jött Pestre, hogy az új honvédségnek felajánlja szolgálatait, közbélép s egy látszólag ügyetlen tettel, a tintatartó felborításával, mely a kötvényt leönti, meghiusítja Szelei és Szlankaményi tervét, ki mint báró az alapítandó egyletnek elnöke lett volna s azonkívül Ilka hozományában gazdag prédára speculált. Ez a második felvonás, melyből még felemlítjük azt, hogy Cseleinet és Borbács is

feljönnek Pestre s mindegyik az ígért beváltását: azaz hivatalt kér Bánfalvitól, mit az gunyosan meg is ígér.

A harmadik felvonásban Bánfalviné estélyt rendez, s mig erre a vendégeket várja, azalatt férje a választóitól várva-várt „szűz-beszédébe” belesülve, a legnagyobb levetéssel egyedül jön haza, a nélkül, hogy ministereket s más vendégeket hozott volna magával. Neje le van egészen sujtva, mit betetőz az, hogy férje felolvassa egyik lapból, hogy Szelei megszökött, mit megtudva az estélyre ép akkor érkező br. Szlankaményi, szintén kerekét old. Bánfalvi pedig a nagy kudarc után lerázza apapucskormány igáját s neje ájjuldozásainak daczára kimondja erős határozottsággal, hogy a képviselőségről lemond s hazamennek. A végkifejlesztés azonban nem lehet ez, mert hát szerző vigjátékot írt, s ennek modern kellékei között elmaradhatlan apparatus a házasság. Tehát a végjelenetben megjelenik Bercei, s mint már honvédnagy megkéri Ilka kezét, mit Bánfalviné is, mert jobbat nem tehet, oda ígér, annál is inkább, mert vágya beteljesült s leánya így is aranyos galléri honvédnagyné lesz.

(Vége következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás.

A dézsi jótékony nőegylet pénztárállásáról az 1870. évben az 1871. január 15-én tartott pénztárvizsga szerint.

A) Bevétel

korábbi évi pénztármaradéban	135 frt 66 kr,
alapi részvénykamatok	12 frt 50 kr,
rendes részvényekben	115 frt — kr,
részvényekből	72 frt — kr,
az egylet papirjai szelvényeiből	224 frt 57 kr,
bálok jövedelméből	139 frt 26 kr,
ajándékokban	5 frt — kr,
hátralék részvényekből	239 frt 31 kr,
bevétel összesen	943 frt 30 kr.

B.) kiadás

segélyezésekre	165 frt — kr,
kezelési költségekre	68 frt 38 kr,
Értékpapírok vásárlására	191 frt — kr,
tökeképpeni elhelyezésre	273 frt — kr,
kiadás összesen	697 frt 38 kr,
pénztármaradék tehát	245 frt 92 kr,

Az egylet vagyoni állása.

Mult évi pénztármaradék	245 frt 92 kr,
erd. urberi kötvényekben	3200 frt — kr,
államkölcsönpapirban	270 frt — kr,
kolozsvári zálogházi papirban	100 frt — kr,
a dézsi kisegítőpénztárban	1724 frt 26 kr,
bevárando részvényhátralék dijakban	949 frt — kr,
összesen	6519 frt 18 kr.

Az 1871 apr. 16-án tartott közgyűlés meghagyásából közli.

Keresztes Nándor,
egyleti titkár.

— Külkereskedelmünk forgalma 1870-ben. A közös külügyminisztérium közlönye közzéteszi a magyar-osztrák monarchia 1870. évi külkereskedelmi forgalmára vonatkozó adatokat, melyek közül a következő főbb summázatok közlését érdekesnek találjuk. Az összes bevétel mult évben érték szerint 411.260,957 frtra rugott, a kivitelt pedig 388.773,314frtra, s így a bevétel kivitelt fölülmulta 22.487,643 frttal. Ez összegből az osztrák tartományok vámhivatalaira esik a bevételnél 364.413,413 frt, a kivitelnél 349.141,712 frt, magyar koronaországainak vámhivatalaira a bevételből 46.847,584 frt, a kivitellől 39.631,602 frt. A megelőző évhez viszonyítva a bevétel 2.500,202 frttal emelkedett, a kivitelt ellenben 40.111,042 frttal csökkent, és e csökkenést különösen következő főbb tételek okozták: a gabna-nemiek és kerti termények kivitelt csökkent 21.234,086 forinttal, az állatoké 3.169,479 forinttal, állati termékeké 1.894,392 forinttal, étel- és italneműeké 4.300,639 forinttal, szövött áruké 7.775,018 forinttal, fa-, üveg-, kő- és anyag-áruké 2.453,345 forinttal, gépek és rövid-áruké 7.427,782 forinttal stb. A bevételnél ellenben emelkedtek: dohány és dohánygyártmányok 4.395,940 forinttal, mezei és kerti növények 2.105,294 frttal; orvosi, festő-, illatszerek és vegyszeti anyagok 73.310, frttal, szövő anyagok 4.161,677 frttal, fonalak 1.585,085 forinttal, hajók és kocsik 1.425,6430 frttal, könyvek és műtárgyak 1.305,990 frttal stb. Az 1870. évi be- és kivitelt összehasonlítva kitűnik, hogy a kivitelt a következő cikkeknek és a következő összegekkel multa felül a bevétel: gabnaneműeknél 44.665,824 frt, étel- és italneműeknél 5.374,677 frttal; tüzi- és építőanyagoknál 16.624,274 frttal; szövött áruk- nál 11.137,638 frttal, szalma-, szőr-, papírárúknál 4.507,949 frttal; bőr- és szűcsárúknál 275,980 frttal, fa-, üveg kő- és agyagárúknál 19 mill. 233,991 frttal, kocsik és hajóknál 3.770,813 frttal, gépeknél és rövid áruknál 24.344,078 frttal, vegyész-, festő- gyuszerekkel 2.637,849 frttal, hulladékoknál 1.086,124 frttal. A bevétel ellenben felülmulta a kivitelt a következő cikkekkel s következő összegekkel: gyarmati áruknál 2.985.910 frttal, dohánynál 7.844,860 frttal, állatoknál 9.395,910 frttal, állati termékekkel 7.626,684 frttal, zsirok- és olajoknál 2.731,011 frttal, orvosi-, illatszerek-, festő- és vegyészeti anyagoknál 20.288,098 frttal, vas- és más érczeknél 31.054,922 frttal, szövő anyagoknál 43.708,669 forinttal, fonalaknál 21.486,826 frttal, fémárúknál 2.508,190 frttal, könyvek- nél és műtárgyaknál 6.515,885 frttal. Egybeahasonlítva e két rendbeli számokat, kitűnik a fönt előrebocsátott végeredmény, mely szerint a bevétel a kivitelt 22.487,643 frttal felülmulja. Az összes vámjövdelem 1870-ben 20.319,177 frtra rugott, 1869-ben pedig 29.432,917 frtra, s így mult évben a megelőző évhez képest a vámbevétel is csökkent 9.133,740 frttal.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

(99)

(11 *)

KARVÁZY GYULA

fűszer, csemege és bor kereskedésében.

Schwechati ászok sör egy üveg 36 kr.
Schwechati márcziusi egy üveg 38 kr.
Dajka sör egy üveg 42 kr.
Bakk-sör egy üveg 42 kr.
Pilseni ászok-sör egy üveg 50 kr.

Nagyobb megrendelések nál olcsóbb.

Minden egyes üvegért 10 krajczár viszszaadatik.

Czég változás.

Alólirott bátorkodom mély tisztelettel jelenteni, miszerint az eddig

WEISZ és HELLER

czég alatt fenállott fűszer-, anyag-, festék-, norinbergi-, rövid és gyapot áruk kereskedést a nagy-piacz soron (mészárszék mellett) átvetem, és azt ezentúl

(108)

(5—*)

WEISZ IZSA

törvényesen bejegyzett czégem alatt tovább vezetendém.

Midőn az eddig főnállott üzlet iránt tanusított bizalomért, a nagy érdemű közönségnek mély köszönetünket kifejezem, bátorkodom üzletemet a t. cz. közönség becses pártolására továbbra is ajánlani, s biztosítom, hogy fő-törekvésem oda fordítandom, hogy jó minőségű áruk olcsó és pontos kiszolgáltatása által t. bizalmukat megnyerhetni szerencsés legyek.

Mély tisztelettel maradván:

WEISZ IZSA.

Ápril 1-én török sorsjegyek, ápril 15-én 1864-diki, május elsején braunschweigiak, május 15-én magyar sorsjegyek, június 1-én 1864-diki, 1839., török sorsjegyek, június 1-én meiningeni, aug. 1-én török, braunschweigi sorsjegyek.

A legjobbat és legajánlatraméltóbbat nyújtja

(107)

Az általunk rendezett

(5—6)

Sorsjegytársaság

A) 52 db. sorsjegyre,

melyek a legnagyobb nyereményekkel és évenként 23 huzással bírnak.

Ez áll a következő sorsjegyekből:

5 db. 100 frtos magyar	díjsorsjegyből főnyeremény	250,000, 200,000 forint.
1 db. 1/5 1839-diki Rothschild	"	300,000, 280,000 forint.
20 db. braunschweigi 20 talléros	"	80,000, 50,000 tallér.
5 db. 100 frtos 1864-diki	"	220,000, 200,000 forint.
1 db. 400 frankos török	"	600,000, 300,000 frank.
20 db. szász-meiningeni	"	40,000 forint.

tehát majdnem minden hónapra 2—3 huzás esik.

Továbbá rendezünk sorsjegytársaságot:

B) 20 db. 3% 400 frankos török sorsjegyekre évenként 6 huzással főnyeremény 600,000 frank, legkisebb nyerő 40 frank aranyban és 1 db. 1/5 1839-diki Rothschild-sorsjegy.

C) 20 db. 100 frtos magyar díjsorsjegyekre, főnyeremény 250,000 : 00,000, frt stb. adómentes, havonkénti 6 frtos részletekben.

Az első 6 forintos részlet lefizetésével mindenki, a 20 részre osztott részesedő, egy részletjegyét kap, melyen mindazon sorsjegyek foglalvák, melyeknek nyerőből a rész eső részt megkapja; a részletek letételével neki pedig:

A) 1 db. 50 frtos magyar sorsjegy, 1 braunschweigi, 1 szász-meiningeni és egy részletjegy az 1839-diki Rothschild sorsjegyről.

B) 1 db. 400 frankos török sorsjegy, kamatai évenként 12 frank aranyban és egy részletjegy az 1839-diki Rothschild-sorsjegyről.

C) 1 db. 100 frtos magyar díjsorsjegy eredetiben kézbesítetik.

Mindenki egyenként minden egyes társaságba beléphet — Huzás jegyzékek minden huzás után ingyen küldetnek. — Vidéki megrendelések utánvétel mellett pontosan teljesítetnek.

Magaziner és Sterk

váltóháza Pestén, Deák Ferencz-utca 7-dik szám.

Aug. 15. magyar sorsjegyek, sept. 1-én 1864-diki, okt. 1-én török, nov. 1-én braunschweigi, meiningeni, nov. 15-én magyar, decz 1-én török, 1864-diki, febr. 1-én török, braunschweigi, febr. 15-én magyar, márczius 1-én 1864-diki, meiningeni sorsjegyek.

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

Központi szállítási rakhely a „Golyához” címzett gyógyszer-tár Bácsben.

Óvás: Tapasztalván, hogy az enyéimnek szörő szóra után-nyomott, sőt a közönség ámitása végett hamisított név-aláírással ellátott használati utasítványokkal árutatnak Seidlitz-porok, s evégett a kül-alak hasonlatosságánál fogva saját gyártmányommal könnyen felcserélhetetnek, ezen hamisítványok vásárlásától azon megjegyzéssel óvok mindenkit, miszerint: „az általam készített Seidlitz-por minden katulyja hasonló készítményektől megkülönböztetésül saját védjegyem és aláírással van ellátva.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt. Használati utasítás minden nyelven.

E porok rendkívüli s a legelterjedtebb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden eddig ismert házi szerek között tagadhatatlanul az első helyet foglalják el; mint azt sok ezer a császári birodalom minden részéből kezünkbe küldött hálá-iratok a legrészletesebben tanúsítják, hogy e porok rögzített szorulásoknál, emésztetlenség, gyomorhólyg, továbbá görcsök, vese és ideges bajokban, szívdobogásnál, idegesség okozta fájás, vértululás, csúszos fogfájdalomnál, végül hysteriára, bűkőrra és huzamos hányásra hajlamlánál a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, s a legértékesebb gyógyhatást eredményezték.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-lulajdonos Stein Jánosnál.

Valódi minőségben kapható:

Kolozsvárt: Binder K., Wolf J., dr. Hintz György és Engel J. gyógytárai-ban és Karvazy József kereskedésében. (133) (3—88)

Dézen: Krémer Samu.

Déván: Lengyel Gergely, gyógyszer.

Beszterczen: Szongott György.

Brassóban: Jekelius Nándor, gy. Schneider F.,

Eremias Döme.

Maros-Vásárhelyt: Bucher M.

N-Szebenben: Müller K. gyógy., Sill Mihály.

Kóhalmon: Nagelschmid özv.

Krassóban: Bártok Sándor.

M-Ujvárt: Ujváry Sándor gyógyszer.

N-Váradon: Janky Antal, Kiss Samu.

Szegesvárt: Teutsch J. B.

Szászsebes: Binder F., gyógyszer.

Szászváros: Spech Gusztáv, gyógyszer.

Szerdahelyt: Schimert F., gyógyszer.

Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi czégeknél létezik még ezen kívül:

A norvégiai Bergen városból való legtisztább és leghatályosabb

valódi Dorsch-halmájzsir-olaj.

Ára egy üvegnek 1 frt.

Minden üveg, más halmájzsir-olaj-fajtól leendő megkülönböztetés végett védjeggyel van ellátva. A valódi Dorsch-halmájzsir-olaj mell és tüdő-bajoknál, scrophulus és rachitis betegségekben legjobb gyógyhatással van; meggyógyítja a legelidűlőbb köszvény- és csúzbajokat, valamint az időségi bőrkütegeket.

Ezen legtisztább és leghatályosabb halmájzsir-olaj faj a Dorsch-halaknak leggondosabb egybegyűjtése és kiválogatása által nyertetik, és általában semmi vegytani kezelés alá nem vonatik, hanem a bepecsételt eredeti üvegekben lévő folyadék épen és ugyanazon állapotban van, mint az közvetlenül a természet által nyújtottat.

MOLL A., gyógyszerész és vegyész Bécsben.

Van szerencsénk tudatni, miszerint f. év április 24-kén a csucsai piacon

Karvazy József és Gyula

czég alatt egy

szállítmány-, bizomány- és termény-üzletet

nyitunk.

Fennjegyzett czég elvállal:

1. Mindenféle szállításokat a Szilágyságba és onnan bármily irányba.
2. Nagyobb szállítmányoknál egyezményre lép és a díjt a legjutányosabbra szabja. (130) (11—*)
3. Előlegez jóság és terményre csekély díj mellett.
4. Bevesz és elad bizomány-kép, vagy készpénz ellen minden termény és árucikkeket.

Pontos szolgálat biztosítatik.

(143)

(1—3)

Eladó sertés.

50 darab jó fajtájú kocza és két kan eladó.

Értekezhetni Gyulatelkén. (U. p. Szék) gazdatiszt Hadwiger Ernőnél.

Kolozsvárt Stein J. Pesten Mach és Stein könyvkereskedésében kapható:

MAGYAR POLGÁRI

TÖRVÉNYKEZESI RENDTARTÁS.

(1868. LIV. törvényezikk.)

Felvilágosító és utasító jegyzetekkel kísérte GROISZ GUSZTÁV, jogtudor, a kolozsvári m. kir. jogakademián a büntetőjog és a polgári törvénykezés ny. r. tanára, a birói és jogtörténelmi államvizsgálati bizottságok tagja.

Nagy 8-rét, 659 lap. Ára füzve 5 frt, diszes vászonkötésben 5 frt 70 kr.

A magyar váltójog kézikönyve. Az 1840: XV. t. cz. I. r. és az 1844: VI. t. cz. nemkülönben az ezeket kiegészítő rendeletek alapján, különös tekintettel a felsőbb törvényszékek elvi megállapodására. Irta Apáthi István. Ára 2 frt 40 kr.

A telekkönyvi eljárás rendszeres kézikönyve, honi törvényeinkhez és a törvénykezési szabályokhoz, különös tekintettel a végrehajtási eljárásra, alkalmazva és példagyűjteménnyel ellátva. Irta Schnierer Gyula. Második átdolgozott és bővített kiadás. Ára 2 frt.

A társulási intézmények a nemzetgazdaságban. A magyar tudományos akadémia által a Fáy-díjjal koszorúzott pályamunka. Irta Kautz Gyula. Ára 3 frt 60 kr.

Magyar polgári törvénykezési rendtartás. (1868: LIV. törvényezikk.) Felvilágosító és utasító jegyzetekkel kísérte Groisz Gusztáv jogtudor stb. A négy füzetből álló, mintegy 40 ívre terjedő műnek előfizetési ára 4 frt, (a bolti ár magasabb leendő) megjelent három füzet vagyis 30 ív.

A francia büntetőtörvénykönyv (code penal.) A hivatalos szöveggel egyeztetett kiadások nyomán fordította Németh Antal. 2-dik kiadás. Ára 2 frt 50 kr.

A nemzetgazdaságtan rendszere. Irta Kautz Gyula. Második átdolgozott és javított kiadás. Ára 4 frt.

Az 1870 — 71-diki

Porosz—Francia háboru.

Politikai és katonai szempontból előadja RÜSTOW V. Hadi térképekkel és tervekkel. I. füzet. Ára 1 frt 20 kr. o. ért.

1849 — 1866.

Adalékok a kényuralom ellenes

mozgalmak történetéhez.

Az Asbóth-család irataiból. Ára 1 frt 60 kr.